

Reflect on Rosh Hashana Kahal Joseph Congregation, 5778

Mishna Rosh Hashana 1:2

The world is judged at four periods: on Pesah for crops; on Shabuot for tree fruit; on Rosh Hashana all the world's creatures pass before Him like the children of *maron*, as it is said (Ps. 33:15) "He creates all their hearts and discerns all their deeds;" and on Sukkot it is judged for water.

Rabbi Obadiah Bertinoro, ibid.

At four periods. of the year:

On Pesah for crops. From the fact that the Torah said to bring the *Omer* sacrifice on Pesah so that God would bless the crops of the field, we can infer that on Pesah the world is judged for crops.

On Shabuot for tree fruit. We can infer this from the fact that the Torah said to bring the *Shete Halehem* sacrifice on Shabuot so that God would bless the tree fruits. We know that God defines wheat as a tree, as it is written (Gen. 2:17) "from the tree of knowledge of good and evil," which some understand was a sheave of wheat.

Like the children of *maron*. i.e., the children of *imar-aya* – like sheep that are passed through a small gate for tithing, in such a way that no two can pass together.

"He creates all their hearts." This is what it means: the Creator, Who is God, sees their hearts at once, discerning all their deeds. Despite their passing before Him one at a time, they are assessed in a single, penetrating glance.

And on Sukkot it is judged for water. We can infer this from the fact that the Torah said to do the *Nisukh Hamayim* libation on Sukkot.

Kitab al-Siraj of the Rambam, ibid.

The world is judged at four periods: on Pesah for crops, etc.: it is judged for crops in the sense of lashes for *Hadash*, or whether the harvested yield will be great or small. "The children of *maron*' are sheep, according to the Targum's rendering of '*imarana*.' The idea is that an account is taken of mankind, on whom judgments are made for their health or illness, death or life, and similar matters relevant to them. The revealed part of this statement is clear, as you can see; but the concealed part is undoubtedly quite difficult.

משנה רה"ש א:ב

בארבעה פרקים העולם נידון: בפסח על התבואה, בעצרת על פירות האילן, בראש השנה כל באי העולם עוברין לפניו כבני מרון שנאמר (תהלים לג:טו) היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם, ובחג נידונין על המים:

ר"ע מברטנורא (שם)

בארבעה פרקים. בשנה:

בפסח על התבואה. מדאמרה תורה הביאו לפני עומר בפסח כדי שאברך לכם תבואה שבשדות, מינה ידעינן דבפסח נידונים על התבואה:

ובעצרת על פירות האילן. מדאמרה תורה הביאו לפני שתי הלחם בעצרת כדי שאברך לכם פירות האילן, וחטה עץ קרייה רחמנא דכתיב (בראשית ב:יז) ומעץ הדעת טוב ורע, כמאן דאמר עץ שאכל אדם הראשון חטה היה:

כבני מרון. כבני אמריא, ככבשים הללו שמוציאין אותן בפתח קטן זה אחר זה לעשרון, ואין שנים יכולים לצאת כאחד:

היוצר יחד לבם. הכי קאמר, היוצר והוא הקב"ה רואה יחד לבם ומבין אל כל מעשיהם שאע"פ שעוברים לפניו אחד אחד, מ"מ כולן נסקרים בסקירה אחת:

ובחג נידונין על המים. מדאמרה תורה נסכו לפני מים בחג:

כתאב אל-סראג להרמב"ם (שם)

בארבעה פרקים העולם נדון בפסח על התבואה כו': על התבואה במה שיתחדש עליה מלקות, ואם תהיה מרובה או מעוטה. ובני מרון הצאן, תרגום כבשים אמרנא, וענינו שמחשבין על בני אדם ודנין עליהם בכריאות ובחלאים והמות והחיים וזולתם מעניני האדם, והנגלה מזה המאמר מבואר כאשר תראה אבל הנסתר ענינו קשה מאד בלי ספק:

Bavli Rosh Hashana 16b-18a

Ribbi Yits'hak also said: Man is judged only according to his actions up to the time of judgment, as it is said (Gen. 21:17) "God heard the voice of the lad where he is."

Ribbi Yits'hak also said, "four things can cancel a man's decree and they are: charity, crying out, change of name, and change of conduct. Charity, as it is written (Prov. 10:2), "and charity delivers from death." Crying out, as it is written (Ps. 107:28), "they cried out to the Lord in their trouble, and He delivered them out of their distresses." Change of name, as it is written (Gen. 17:15), "as for your wife Sarai, you will not call her name Sarai, but her name will be Sarah," and it continues, "and I will bless her and moreover I will give you a son from her." Change of conduct, as it is written (Jona 3:10), "God saw their works," and it continues (ibid.), "and God repented of the evil that He said he would do to them and He did not do it." Some say that change of place also works, as it is written (Gen. 12:1), "The Lord said to Abram, go out of your country," and it proceeds (ibid.), "and I will make a great nation of you. Why does the other not reckon this? — In that case it was the merit of the land of Israel which availed him.

Ribbi Kruspedai cited Ribbi Yohanan: Three books are opened on Rosh Hashana, one for the fully wicked, one for the fully righteous, and one for the intermediate. The fully righteous are immediately inscribed and sealed in the book of life; the fully wicked are immediately inscribed and sealed in the book of death; and the judgment of the intermediate is suspended between Rosh Hashana and Yom Kippur. If they are meritorious, they are inscribed in the book of life; if they are not, they are inscribed in the book of death.

Bet Shamai say: There will be three groups on the Day of Judgment: one of the fully righteous, one of the fully wicked, and one of the intermediate. The fully righteous are immediately inscribed and sealed for eternal life; the fully wicked are immediately inscribed and sealed to Gehinom, as it is said (Dan. 12:2), "many that sleep in the dust will awake, some to eternal life and some to reproaches and eternal affliction." The intermediate will go down to Gehinnom and squeal and rise again, as it is said (Zach. 13:9), "I will bring the third part through fire, and will refine them like silver and try them like gold. They shall call on my name and I will answer them." Of them, too, Hannah said (I Sam. 2:6), The Lord kills and makes live, He brings down to the grave and raises up."

ואמר רבי יצחק: אין דנין את האדם אלא לפי מעשיו של אותה שעה, שנאמר (בראשית כא:יז) כי שמע אלהים אל קול הנער באשר הוא שם.

ואמר רבי יצחק: ארבעה דברים מקרעין גזר דינו של אדם, אלו הן: צדקה צעקה שינוי השם ושינוי מעשה. צדקה דכתיב (משלי יב) וצדקה תציל ממות, צעקה דכתיב (תהלים קז:כח) ויצעקו אל ה' בצר להם וממצקותיהם יוציאם, שינוי השם דכתיב (בראשית יז:טו) שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה וכתיב (שם ט"ו) וברכתי אתה וגם נתתי ממנה לך בן, שינוי מעשה דכתיב (יונה ג:י) וירא האלהים את מעשיהם וכתיב (שם שם) וינחם האלהים על הרעה אשר דבר לעשות להם ולא עשה. ויש אומרים: אף שינוי מקום, דכתיב (בראשית יב:א) ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך, והדר (שם ב') ואעשך לגוי גדול. ואידך, ההוא זכותא דארץ ישראל הוא דאהניא ליה.

אמר רבי כרוספדאי אמר רבי יוחנן: שלשה ספרים נפתחין בראש השנה, אחד של רשעים גמורין ואחד של צדיקים גמורין ואחד של בינוניים. צדיקים גמורין נכתבין ונחתמין לאלתר לחיים, רשעים גמורין נכתבין ונחתמין לאלתר למיתה, בינוניים תלויין ועומדין מראש השנה ועד יום הכפורים. זכו נכתבין לחיים, לא זכו נכתבין למיתה.

תניא, בית שמאי אומרים: שלש כתות הן ליום הדין: אחת של צדיקים גמורין, ואחת של רשעים גמורין, ואחת של בינוניים. צדיקים גמורין נכתבין ונחתמין לאלתר לחיי עולם, רשעים גמורין נכתבין ונחתמין לאלתר לגיהנם, שנאמר (דניאל יב:ב) ורבים מישני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות לדראון עולם, בינוניים יורדין לגיהנם ומצפצפין ועולין, שנאמר (זכריה יג:ט) והבאתי את השלשית באש וצרפתים כצרף את הכסף ובחנתים כבחן את הזהב הוא יקרא בשמי ואני אענה אתו, ועליהם אמרה חנה: (שמואל א' ב:ו) ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל.

Bet Hillel say: "He that abounds in grace" inclines [the scales] towards grace. Of them David said (Ps. 116:1), "I love that the Lord should hear my voice and my supplication," and on their behalf David composed the whole of the passage "I was brought low and He saved me."

Bet Hillel say: "He that abounds in grace" inclines [the scales] to grace. What does He do? Ribbi Eliezer says: He presses down, as it is said (Mic. 7:19), "He will again have compassion on us, and press down our iniquities." Ribbi Yose bar Hanina says: He raises, as it is said (ibid.), "raising iniquity and passing by transgression." In the school of Ribbi Yishmael they taught: He puts aside the first iniquity, this is the attribute [of grace]. Raba said: The iniquity itself is not obliterated, but if there is an excess of iniquities, He reckons it with the others.

Ilfi, or some say Ilfa, contrasted: It is written (Ex. 34:6), "abundant in goodness," and then it is written, "and in truth!" [How is this?] At first truth, then abundant in goodness. "The Lord passed by before him and cried." Ribbi Yohanan said: Were it not written in the text, it would be impossible to say it; this verse teaches us that the Holy Blessed One drew His robe around like a hazan and showed Moses the order of prayer. He said to him: Whenever the Jews sin, let them carry out this service before Me, and I will forgive them. "The Lord, the Lord" (ibid.), I am the Eternal before a man sins and the same after a man sins and repents. "God, merciful and gracious" (ibid.), Rab Yehuda said: A covenant has been made with the 13 Attributes that they will not be turned away empty-handed, as it says, Behold I make a covenant (ibid., 10).

A person's final sentence is a dispute of Tannaim, as it has been taught: Ribbi Meir used to say: Two men take to bed from the same disease, or two men go before a criminal court to be judged for the same offence; yet one gets up and the other does not, one escapes death and the other does not. Why does one get up and the other not? Why does one escape and the other not? Because one prayed and was answered, while the other prayed and was not. Why was one answered and the other not? One prayed with his full heart and was answered, the other did not pray with his whole heart and was not. Ribbi Eleazar, said: The one man was praying before his final decree, the other after his final decree. But Ribbi Yits'hak said: Supplication is good for a man whether before the final sentence has been pronounced or after.

בית הלל אומרים: ורב חסד, מטה כלפי חסד. ועליהם אמר דוד (תהלים קטז:א) אהבתי כי ישמע ה' את קולי, ועליהם אמר דוד כל הפרשה כולה: דלתי ולי יהושיע.

בית הלל אומרים: ורב חסד (שמות לד:ו) מטה כלפי חסד. היכי עביד? רבי אליעזר אומר: כובשו שנאמר (מיכה ז:יט) ישוב ירחמנו יכבש עונתינו, רבי יוסי בר חנינא אומר: נושא, שנאמר (שם יח) נושא עון ועבר על פשע. תנא דבי רבי ישמעאל: מעביר ראשון ראשון, וכן היא המדה. אמר רבא: ועון עצמו אינו נמחק, דאי איכא רובא עונות מחשיב בהדיהו.

אילפי, ואמרי לה אילפא, רמי: כתיב ורב חסד, וכתיב ואמת (שמות לד:ו)! בתחלה ואמת, ולבסוף ורב חסד. ויעבר ה' על פניו ויקרא (שם), אמר רבי יוחנן: אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומר, מלמד שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור והראה לו למשה סדר תפלה. אמר לו: כל זמן שישראל חוטאין יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם. ה' ה' (שם), אני הוא קודם שיחטא האדם ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה תשובה. אל רחום וחנון (שם), אמר רב יהודה: ברית כרותה לשלש עשרה מדות שאינן חוזרות ריקם, שנאמר הנה אנכי כרת ברית (שם י').

וגזר דין דיחיד תנאי היא. דתנאי: היה רבי מאיר אומר: שנים שעלו למטה וחולין שוה, וכן שנים שעלו לגרדום לידון ודינן שוה, זה ירד וזה לא ירד, זה ניצל וזה לא ניצל. מפני מה זה ירד וזה לא ירד, זה ניצל וזה לא ניצל? זה התפלל ונענה, וזה התפלל ולא נענה. מפני מה זה נענה וזה לא נענה? זה התפלל תפלה שלימה נענה, וזה לא התפלל תפלה שלימה לא נענה. רבי אלעזר אומר: כאן קודם גזר דין, כאן לאחר גזר דין. רבי יצחק אמר: יפה צעקה לאדם בין קודם גזר דין בין לאחר גזר דין.